

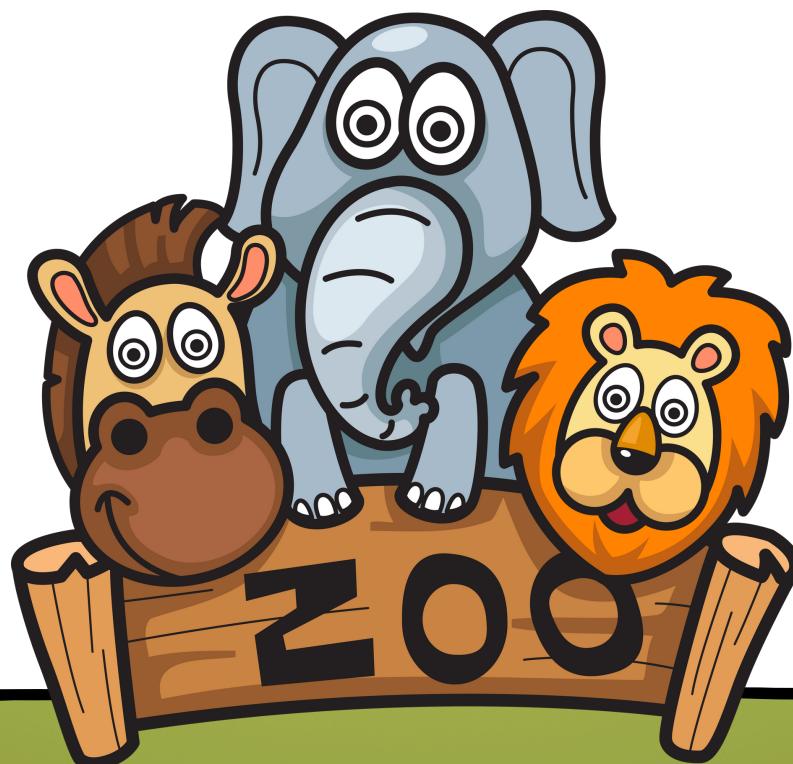
Plán výchovy a péče **DS "DOMUSÁČEK"**

PROJDEME ROK SE ZVÍŘÁTKY

Plán je platný pro školní rok 2023/2024

MOTTO: „Lidská osobnost,
ne výchovná metoda,
musí být brána v úvahu“

(M. Montessori)

1. Identifikační údaje

Název zařízení: Dětská skupina Domusáček

Adresa: Černická 7, 301 00 Plzeň

Právní forma: zapsaný spolek

Kapacita: 12 dětí

Den zahájení provozu: 1. 9. 2020

Věkové rozmezí přijímaných dětí: od 2 do 5 let

Zřizovatel: Domus – Centrum pro rodinu, z. s.

Zastoupení: Mgr. Bc. et Bc. Romana Svobodová

Ředitelka: Mgr. Bc. et Bc. Romana Svobodová

Telefon: 733 733 061

E-mail: domus@domus-cpr.cz

Web: www.domus-cpr.cz

Plán zpracovaly průvodkyně v DS: Bc. Michaela Chaloupecká,

Hana Strnadová, DiS

Web: www.domusacek.cz

Tel: 734 232 082

Plán výchovy a péče se řídí zákonem č. 247/2014 Sb. ve znění pozdějších předpisů

2. Organizace dne

6:30 – 8:30 – příchod dětí do skupiny, spontánní hry a činnosti

8:30 – 8:45 – setkání na elipse, komunitní kruh

8:45 – 9:30 – individuální práce s Montessori materiélem a pomůckami

9:30 – 10:00 – svačina

10:00 – 11:15 – pobyt venku

11:15 – 12:00 – oběd

12:00 – 12:15 – hygiena

12:15 – 13:15 – individuální činnosti, odchody dětí domů

12:30 – 14:00 – zdravotní odpočinek, spánek dle individuální potřeby

14:00 – 14:15 – hygiena, svačina

14:15 – 15:00 – spontánní hry a činnosti

15:00 – 17:00 – pobyt na zahradě, závěrečné setkání na elipse, spontánní hry a činnosti, odchody dětí domů

ZÁŘÍ

Hola, hola, hola škola volá

CÍLE:

- učíme se znát, kde bydlíme
- učíme se znát, co děláme v DS
- učíme se své jméno, popř. místo kde bydlíme (adresa)
- rozvoj prosociálního chování
- rozvoj oblasti hrubé motoriky, pohybových schopností
- rozvoj slovní zásoby

KONKRÉTNÍ AKTIVITY:

- adaptace, poznávání kamarádů, seznamování s prostředím, učíme se pravidla
- ježek – zvíře měsíce, výtvarné a pracovní činnosti, povídání
- jabloň – plody podzimu, píseň Koulelo se, koulelo červené jablíčko
- tvoření – obtisky jablek (na papír/papírový tácek – talíř na ovoce)
- prohlížení knih a obrázků
- pohybové a hudební činnosti

ZÍSKANÉ KOMPETENCE:

- znám prostředí dětské skupiny a kolektiv
- spoluvytváříme a osvojujeme společná pravidla
- upevňujeme si pravidla hygieny

ŘÍJEN

Podzimní čas

CÍLE:

- rozvoj komunikativních dovedností
- rozvoj prosociálního chování
- zdokonalování dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky
- zkoumání, objevování, experimentování

KONKRÉTNÍ AKTIVITY:

- liška – zvíře měsíce, výtvarné a pracovní činnosti
- pohybové a hudební činnosti, píseň Běží liška k táboru
- změny v přírodě, jak se mění počasí
- kaštan – sbírání, tvoření
- prohlížení knih a obrázků
- pohybové a hudební činnosti

ZÍSKANÉ KOMPETENCE:

- rozvíjíme si představivost a motoriku
- rozvíjíme si slovní zásobu
- upevňujeme si pravidla hygieny

LISTOPAD

Zvířátka na podzim

CÍLE:

- upevňování sebeobsluhy a spolupráce
- rozvoj řešení problémů
- rozvoj jemné a hrubé motoriky, tvořivosti
- rozšiřování slovní zásoby

KONKRÉTNÍ AKTIVITY:

- veverka – zvíře měsíce, výtvarné a pracovní činnosti
- pozorování změn v přírodě, sbírání listů – tvoření
- Dušičky (Halloween) – karneval, vyrábění masek, dekorativních předmětů
- prohlížení knih související s daným ročním obdobím
- prohlížení knih a obrázků
- pohybové a hudební činnosti

ZÍSKANÉ KOMPETENCE:

- rozvíjíme si motoriku a tvořivost
- rozvíjíme si slovní zásobu
- upevňujeme si sebeobsluhu (oblékání, obouvání)

PROSINEC

Přichází zima

CÍLE:

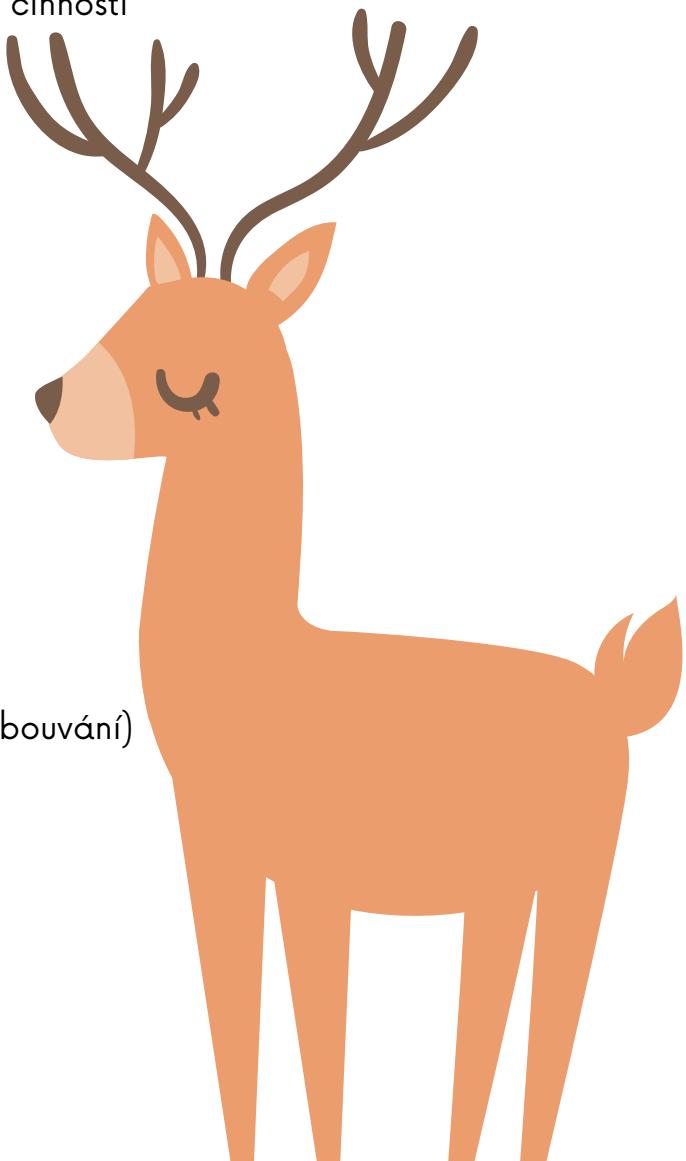
- průběžné rozšiřování slovní zásoby
- rozvoj jemné a hrubé motoriky, tvořivosti
- pracovní tempo, objevování, experimentování

KONKRÉTNÍ AKTIVITY:

- sob – zvíře měsíce, výtvarné a pracovní činnosti
- Mikuláš, anděl, čert
- učení básničky Mikuláš ztratil plášt'
- advent, tradice, vánoční koledy
- dopis pro Ježíška
- tvoření na téma zima a Vánoce
- tvořivost při hře ve sněhu, se sněhem
- prohlízení knih a obrázků
- pohybové a hudební činnosti

ZÍSKANÉ KOMPETENCE:

- rozvíjíme si představivost a motoriku
- rozvíjíme si slovní zásobu
- upevňujeme si sebeobsluhu (oblékání, obouvání)
- rozvíjíme pohybové a hudební činnosti

LEDEN

Ptáčci na krmítku

CÍLE:

- rozvoj vyjadřování (snaha formulování slov do vět, vyjadřování myšlenek)
- schopnost v rámci řešení problémů – chyby a úspěch
- rozvoj jemné a hrubé motoriky, tvořivosti

KONKRÉTNÍ AKTIVITY:

- ptáček – zvíře měsíce, výtvarné a pracovní činnosti
- Tři králové, povídání o tradicích, tvoření
- změny v přírodě, zima, jak se oblékáme, stavíme sněhuláka
- aktivity v zimě (sáňkování, bobování, koulování, bruslení)
- práce s krátkými texty, hledání rozdílů
- prohlížení knih a obrázků
- pohybové a hudební činnosti

ZÍSKANÉ KOMPETENCE:

- rozvíjíme si představivost a motoriku
- rozvíjíme si slovní zásobu
- upevňujeme si sebeobsluhu (oblékání, obouvání)

ÚNOR

Poznáváme sněhuláky

CÍLE:

- rozšiřování slovní zásoby a její aktivní využívání ke komunikaci
- nácvik dovedností souvisejících s převyprávěním krátkého textu
- zdokonalování dovedností v oblasti jemné motoriky
- rozvoj jemné a hrubé motoriky, tvořivosti

KONKRÉTNÍ AKTIVITY:

- srnka – zvíře měsíce, povídání o zvířátkách v lese
(krmelec, co to je, kdo tam chodí)
- masopust, masky – výtvarné a pracovní činnosti
- Valentýn, vyrábění srdíček či přání pro rodiče
- prohlížení knih a obrázků
- pohybové a hudební činnosti

ZÍSKANÉ KOMPETENCE:

- rozvíjíme si motoriku jemnou u hrubou
- rozvíjíme si slovní zásobu
- učíme se převyprávět krátký text

BŘEZEN

Mláďátka

CÍLE:

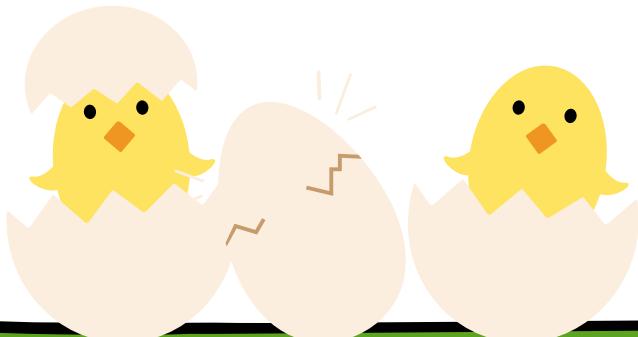
- zdokonalování soustředění a porozumění souvislostem
- rozvoj emocí a smyslového vnímání
- rozvoj sociálního vnímání a spolupráce
- zdokonalování dovedností v oblasti jemné a hrubé motoriky

KONKRÉTNÍ AKTIVITY:

- kuřátko, zajíček – zvířatka měsíce, výtvarné a pracovní činnosti
- velikonoční tradice, říkanky, tvoření
- učení básničky Hody, hody doprovody
- pohybové a hudební činnosti, píseň Jaro letí
- jaro, jak se mění příroda, jarní květiny, zvířátka, která se na jaře budí
- prohlížení knih a obrázků
- vnímání a poznávání smyslů – pantomima
(rozeznávání a vnímání emocí ostatních)

ZÍSKANÉ KOMPETENCE:

- rozvíjíme si jemnou a hrubou motoriku
- rozvíjíme si slovní zásobu
- učíme se rozeznávat emoce a vnímat emoce ostatních

DUBEN

Píle včeliček

CÍLE:

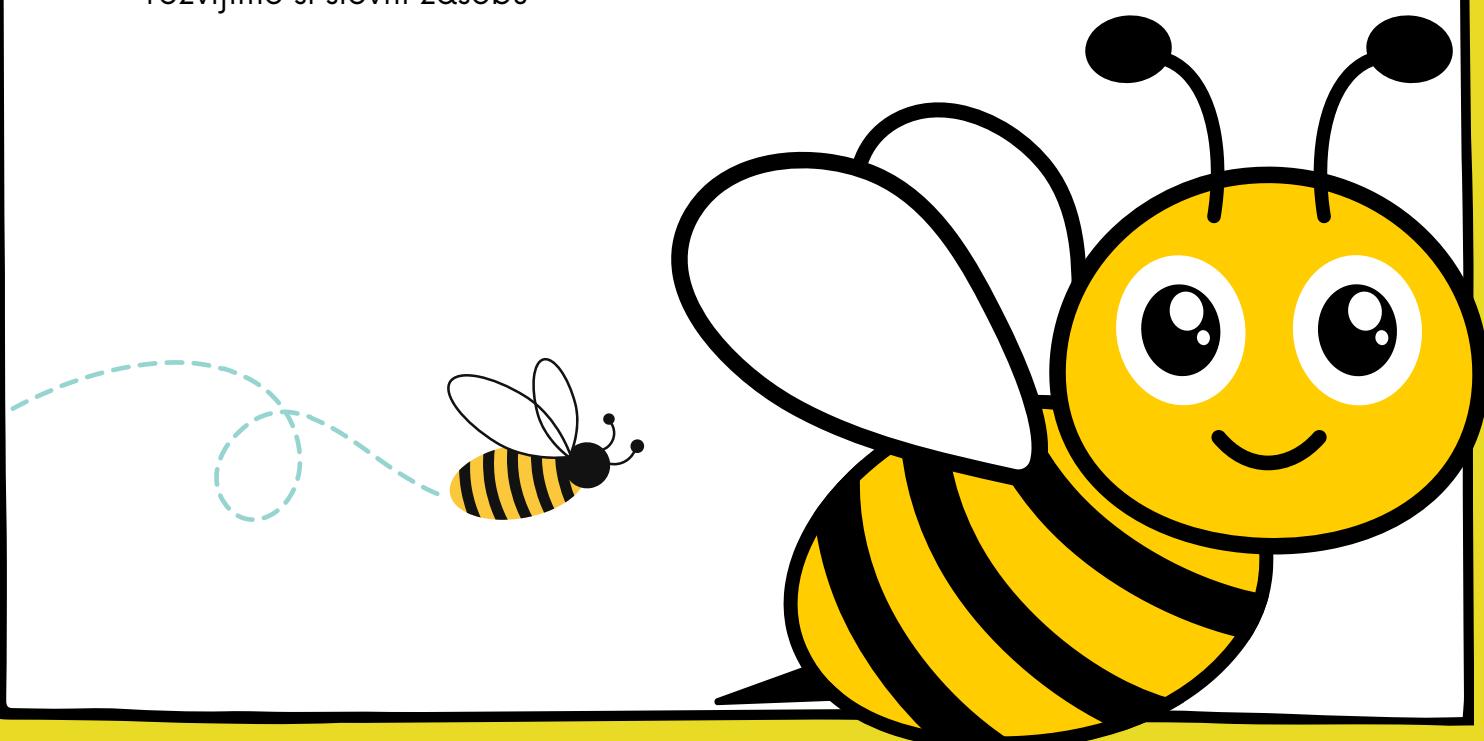
- zdokonalování slovní zásoby a její aktivní využívání ke komunikaci
- rozvoj emocí a smyslového vnímání
- zdokonalování soustředění a porozumění souvislostí
- zdokonalování dovedností v oblasti jemné a hrubé motoriky

KONKRÉTNÍ AKTIVITY:

- včelička – zvíře měsíce, výtvarné a pracovní činnosti
- proměny v přírodě (aprílové počasí), jarní květiny
- prohlížení knih a obrázků (jarní květiny, ...)
- pohybové a hudební činnosti

ZÍSKANÉ KOMPETENCE:

- rozvíjíme si jemnou a hrubou motoriku
- rozvíjíme si slovní zásobu

KVĚTEN

Motýlkové vábení

CÍLE:

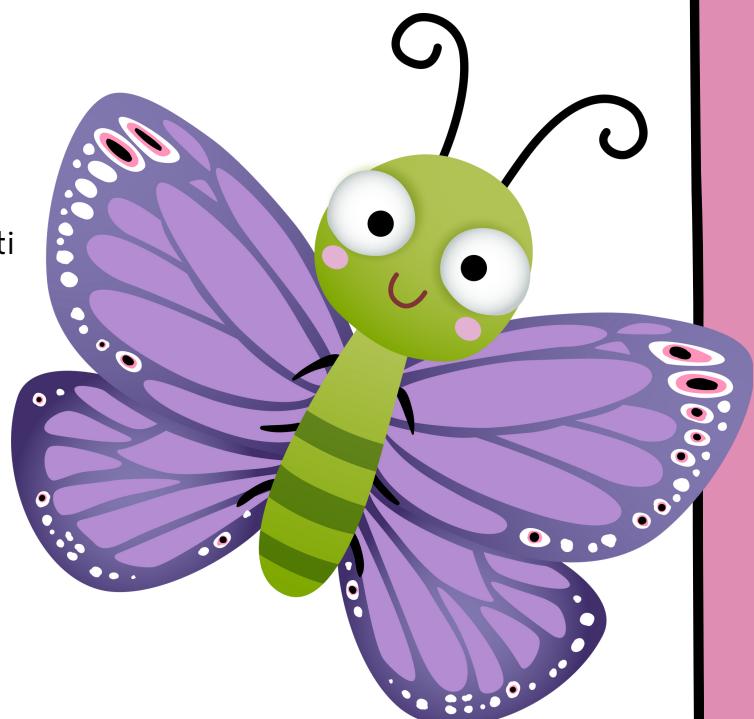
- prohlubování tvořivosti a zvědavosti
- rozvoj předmatematických dovedností
- rozvoj kritického myšlení
- zdokonalování slovní zásoby a její aktivní využívání ke komunikaci
- rozvoj základních poznatků o okolním světě
- zdokonalování dovedností v oblasti jemné a hrubé motoriky

KONKRÉTNÍ AKTIVITY:

- den matek, výtvarné a pracovní činnosti
- zvířátko měsíce – motýlek
- barvy a tvary – pohybové hry, poznávání, třídění
- prohlízení knih a obrázků
- pohybové a hudební činnosti

ZÍSKANÉ KOMPETENCE:

- rozvíjíme si jemnou a hrubou motoriku
- rozvíjíme si slovní zásobu
- rozvíjíme si předmatematické dovednosti

ČERVEN

Jak to chodí v ZOO

CÍLE:

- rozšiřování slovní zásoby a její aktivní využívání ke komunikaci
- rozvoj předmatematických dovedností a prostorové orientace
- rozvoj kritického myšlení
- rozvoj sociálního vnímání a spolupráce
- zdokonalování slovní zásoby a její aktivní využívání ke komunikaci
- zdokonalování dovedností v oblasti jemné a hrubé motoriky

KONKRÉTNÍ AKTIVITY:

- žirafa – zvíře měsíce, povídání o zvířátkách ze ZOO
- den dětí (akce na zahradě pro děti – soutěže)
- povídání o prázdninách
(výlety, prázdniny u moře, návštěvy babiček a dědečků, aktivity)
- pozorování změn v přírodě, léto, slunce – výtvarné a pracovní činnosti
- třídění barev
- hra na orientaci v prostoru
- prohlížení knih a obrázků
- pohybové a hudební činnosti

ZÍSKANÉ KOMPETENCE:

- rozvíjíme si jemnou a hrubou motoriku
- rozvíjíme si slovní zásobu
- rozvíjíme si sociální vnímání a spolupráci s ostatními
- rozvíjíme si předmatematické dovednosti
- rozvíjíme si kritické myšlení

ČERVENEC

Jedeme na výlet

CÍLE:

- rozšiřování slovní zásoby a její aktivní využívání ke komunikaci
- zdokonalování soustředění
- rozvoj předmatematických dovedností a prostorové orientace
- rozvoj kritického myšlení
- rozvoj sociálního vnímání a spolupráce
- zdokonalování slovní zásoby a její aktivní využívání ke komunikaci
- zdokonalování dovedností v oblasti jemné a hrubé motoriky

KONKRÉTNÍ AKTIVITY:

- želva – zvíře měsíce, výtvarné a pracovní činnosti
- letní aktivity, povídání o zážitcích z prázdnin
- hra na paměť
- hra na orientaci v prostoru
- prohlížení knih a obrázků
- pohybové a hudební činnosti

ZÍSKANÉ KOMPETENCE:

- zdokonalování jemné a hrubé motoriky
- rozvíjíme si slovní zásobu
- rozvíjíme si sociální vnímání a spolupráci s ostatními
- rozvíjíme si předmatematické dovednosti
- rozvíjíme si kritické myšlení

SRPEN

Jak to chodí v moři

CÍLE:

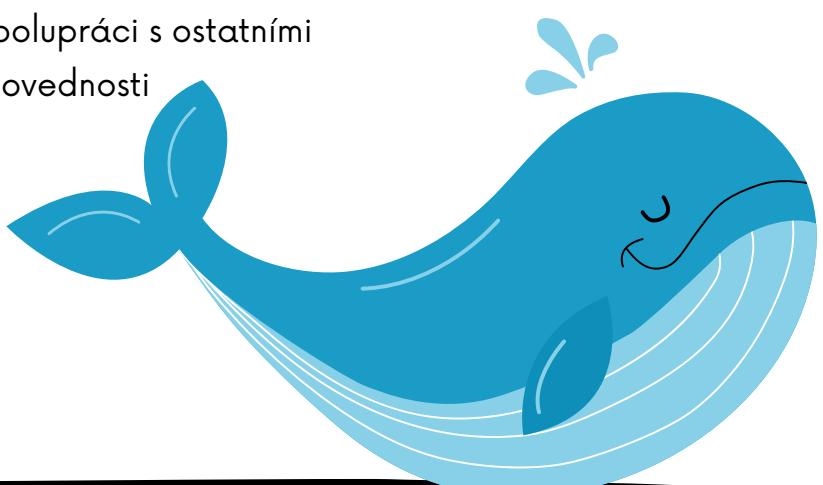
- rozšiřování slovní zásoby a její aktivní využívání ke komunikaci
- zdokonalování soustředění
- rozvoj předmatematických dovedností a prostorové orientace
- rozvoj kritického myšlení
- rozvoj sociálního vnímání a spolupráce
- zdokonalování slovní zásoby a její aktivní využívání ke komunikaci
- zdokonalování dovedností v oblasti jemné a hrubé motoriky

KONKRÉTNÍ AKTIVITY:

- velryba – zvíře měsíce, výtvarné a pracovní činnosti
- letní aktivity, povídání o zážitcích z prázdnin
- hra na orientaci v prostoru
- prohlížení knih a obrázků
- pohybové a hudební činnosti

ZÍSKANÉ KOMPETENCE:

- zdokonalování jemné a hrubé motoriky
- rozvíjíme si slovní zásobu
- rozvíjíme si sociální vnímání a spolupráci s ostatními
- rozvíjíme si předmatematické dovednosti
- rozvíjíme si kritické myšlení
- rozvíjíme si orientaci v prostoru

PEDAGOGIKA M. MONTESSORI

Pedagogika Marie Montessori se vyvíjí již celé století. Tvoří ucelený a propracovaný vzdělávací systém, který plně respektuje vývojová období dítěte, plně koresponduje s moderními psychologickými teoriemi vývojových potřeb a senzitivních období dětského věku. Je to program aplikovaný ve vyspělých státech i rozvojových zemích – v Evropě hlavně severské státy, Německo, Itálie, Polsko, dále USA, Indie. Programem se inspirují i nejmodernější školské programy – například Začít spolu. Kromě detailů jazykové výchovy je mezinárodně zcela kompatibilní a děti při stěhování v různých zemích přecházejí ze školy do školy bez adaptačních potíží. Program je vhodný i pro děti handicapované.

Role učitele v Montessori pedagogice je postavena na nenápadném vedení a taktní pomoci. To ostatně vyjadřuje i motto celé Montessori pedagogiky: „Pomoz mi, abych to dokázal sám“. Postupuje se vždy od konkrétního k abstraktnímu a pro jednotlivé okruhy se využívají zvláštní, speciálně vyvinuté pomůcky. Tyto pomůcky usnadňují pochopení nových jevů, ale také zásadní měrou přispívají k hlubšímu a trvalejšímu uchování nově nabytých zkušeností a vědomostí.

Nejdůležitější hesla v Montessori metodě výuky a výchovy jsou: **bezpečnost, spolupráce, ohleduplnost, ticho, klid a láska**.

Pro MŠ Marie Montessori vytvořila následující „dvanáctero“:

1. Vychovatel musí vytvořit předem připravené prostředí a starat se o ně.
2. Vychovatel musí sám ovládat užívání a využití didaktického materiálu a umět dětem zprostředkovat jeho používání.
3. Vychovatel je aktivním, když zprostředkovává dítěti vztah s okolím, je pasivním, pokud se tento vztah již uskutečnil.
4. Vychovatel musí děti neustále pozorovat a diagnostikovat, aby uměl pomoci v okamžiku, kdy je požádán o pomoc.
5. Vychovatel musí a smí podat pomocnou ruku jen tehdy, když je požádán o pomoc.
6. Vychovatel musí umět naslouchat a potom se ptát.
7. Vychovatel musí respektovat dítě, když pracuje, a nevyrušovat ho.
8. Vychovatel musí respektovat dítě, když dělá chyby, aniž by ho hned opravoval.
9. Vychovatel musí respektovat dítě, které odpočívá a přihlíží práci jiných, aniž by ho rušil a nutil do práce.
10. Vychovatel se musí stále pokoušet nadchnout děti pro práci.
11. Vychovatel musí děti nechat pocítit, že se na jeho pomoc mohou kdykoliv spolehnout, nesmí ale svoji pomoc nikdy vnucovat.
12. Vychovatel nabízí dítěti, které dokončilo svoji práci a vyčerpalo své síly, mlčky svoji duši.

V dítěti leží osud budoucnosti. Kdokoli si přeje úspěšnou společnost, musí chránit dítě a pozorovat přirozený způsob jeho jednání. Dítě je tajemné, silné a obsahuje v sobě tajemství lidské povahy. Kdokoli si přeje následovat moji metodu, potřebuje pochopit, že nesmí uctívat mne, ale sledovat dítě jako svého učitele.“

MONTESSORI PRINCIPY:

- Polarizace osobnosti = koncentrace – dítě je schopno se dlouze a intenzivně soustředit na činnost, která ho zajímá.
- Senzitivní období – trvá jen určitou dobu, pak vymizí. Jde o zvýšenou vnímavost k osvojování si určitých schopností, dítě se nikdy nenaučí věc tak snadno jako v odpovídající senzitivní fázi. Je nutné znát tyto fáze a dát dětem možnost učení.
- Absorbující mysl – dítě vše vnímá – je nutná spolupráce s rodinou. Všední prostředí, každodenní jednání, hodnotové představy, zvyky a návyky...
- Připravené prostředí – uspořádání od nejjednoduššího ke složitému, od konkrétního k abstraktnímu, zleva doprava, shora dolů.
- Svoboda dítěte – utvářená v podmínkách prostředí v soužití s ostatními, pomůcky jsou vždy v jednom exempláři, volba aktivity, délka činnosti, spolupráce s dalším dítětem, to vše je na rozhodnutí dítěte.
- Sebekontrola – materiál umožňuje kontrolu samotnému dítěti.

CÍLE:

- dítě se učí prostřednictvím své vlastní tvořivosti
- bere se ohled na individuální připravenost dítěte v závislosti na senzitivním období
- velký důraz se klade na připravené prostředí
- hra je nahrazena skutečnou činností, děti pracují na svém sebezdokonalování (jsou vedeny k zodpovědnosti a respektu k ostatním, prostředí a sobě samým)
- rozvoj sebepoznání
- soustředění se na prožitek ticha (vnitřní kázeň a vedení)
- děti nejsou odměňovány, trestány, ponižovány, srovnávány
- učitel názorně předvede práci s pomůckou a dá dítěti prostor pro vlastní učení se
- heterogenní skupiny dětí – různý věk dává možnost vztahových a sociálních zkušeností
- autorita učitele je nahrazena vnitřní autoritou dítěte (učitel trpělivě sleduje dítě, pomůže, až když dítě o pomoc požádá, tzn., nezasahuje do činnosti, dítě nalezne chybu samo, pracovní materiál je v tomto duchu koncipován)
- respektování pracovního prostoru ostatních, ohleduplnost, spolupráce

Pedagogika Montessori vychází z toho, že se děti učí samy, že si samy většinu poznatků vyhledají, objeví. Učení musí děti bavit a být pro ně smysluplné.

Tento systém se vyznačuje individuálním přístupem k dítěti, které se má svobodně rozhodnout, jakou činností se chce zabývat, co se chce právě učit. K tomu je nutné připravit inspirující prostředí. Pokud má dítě možnost učit se to, co ho právě zajímá a na co je připraveno, učí se daleko rychleji a snadněji.

V Montessori mateřské škole má vše svůj systém a řád. Místnosti jsou rozdělené na malá oddělení, ve kterých jsou pomůcky pro určitou činnost. Jednou z částí je „praktický život“, kde se děti zabývají praktickými dovednostmi. Dalším oddělením je matematické oddělení, kterému předchází smyslové pomůcky. V těchto částech děti pracují s originálními pomůckami od firmy Nienhuis z Nizozemska. V dalším oddělení se děti učí jazyk – češtinu. Děti zde pracují s písmenky, obtahují je prstem, přiřazují. Pracují s pohyblivou abecedou. Posledním oddělením je kosmická výchova, kde jsou propojovány dílčí poznatky a posuzovány v souvislostech. Nenásilnou formou se děti seznamují s mnoha obory, například biologií či hudební výchovou.

Celá metoda Montessori spočívá v poznávání zákonitostí života, a proto musí být výuka nejvíce spojena se skutečným životem.

PŘIJÍMÁNÍ DĚTÍ SE SPECIFICKÝMI POTŘEBAMI

Dětská skupina Domusáček je otevřená přijímání dětí se specifickými potřebami, ale vyhrazuje si právo dané potřeby dítěte konkrétně předem projednat s rodiči, týmem, případně odborníkem. Dětská skupina se primárně snaží rychle přizpůsobit specifickým potřebám dětí (př. vybavení, pomůcky, personální zajištění, upravený režim dne, dietní strava, zprostředkování odborné pomoci,...). Pokud ale nebude schopna podmínky naplnit, odkáže rodiče ke specialistům. U dítěte, u kterého se specifické potřeby projevily až v průběhu docházky, situaci řeší ve spolupráci s rodinou, případně s odborníky.

V Plzni dne 1. 9. 2023 Mgr. Bc. et Bc. Romana Svobodová